Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: SOCW

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden: **Nee**

Emancipatie

Van

Datum
2 juni 2026

Referentie
64289950

Bijlagen
Rapport onderzoek Intersectionele loonverschillen: geslacht, herkomst, arbeidsbeperking

Intern OCW afgestemd
DE, FEZ

Interdepartementaal afgestemd
SZW

nota

Onderzoek intersectionele loonkloof van CBS

Aanleiding

Op 15 juni publiceert het CBS het onderzoek 'Intersectionele loonverschillen: geslacht, herkomst, arbeidsbeperking, 2024'. Dit onderzoek geeft uitvoering aan de motie Rooderkerk en Mutluer waarin de regering werd verzocht onderzoek te doen naar de intersectionele loonkloof. Met deze brief verzendt u het CBS-onderzoek naar de Tweede Kamer en doet u ook enkele toezeggingen af. Het CBS publiceert het onderzoek op 12 juni, gelijktijdige versturing naar de kamer is wenselijk.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de aanbiedingsbrief en verzending aan de Tweede Kamer van het CBS-rapport over de intersectionele loonkloof.

Kernpunten

- In opdracht van uw voorganger heeft het CBS kwantitatief onderzoek gedaan naar de loonverschillen tussen mannen en vrouwen in combinatie met de gronden afkomst en handicap.
- Voor de implementatie van de EU-richtlijn loontransparantie wordt gewerkt aan het invoeren van het wetsvoorstel loontransparantie per 1 januari 2027. Het wetsvoorstel is op 21 mei jl. door de minister van SZW gedeeld met de Tweede Kamer.
- Een van de verplichtingen die voortvloeit uit de richtlijn is het bevorderen van de bewustwording waaronder rondom mogelijke intersectionele discriminatie. In de communicatie over het wetsvoorstel zal hier aandacht aan worden besteed.
- Het onderzoek levert een grote hoeveelheid uitkomsten op die laat zien dat de loonkloof tussen mannen en vrouwen inderdaad verschilt als rekening wordt gehouden met kruisverbanden tussen kenmerken. Zie verder in Toelichting.
- In de brief wordt naast de motie Rooderkerk en Mutluer (D66/GL-PvdA) ook invulling gegeven aan enkele toezeggingen aan lid Dobbe (SP).

Toelichting

- Het onderzoek sluit aan bij de berekening van loonverschillen in de CBS-publicatie Arbeidsmarkt in cijfers. Het onderzoek splitst uit naar de kenmerken vast of flexibel dienstverband, leeftijd, wekelijkse arbeidsduur, opleidingsniveau, bedrijfsgrootte en bedrijfstak. Dit levert een breed palet

aan uitkomsten op die laten zien dat de loonkloof tussen mannen en vrouwen inderdaad verschilt als rekening wordt gehouden met kruisverbanden tussen kenmerken.
- Die verschillen zijn niet eenduidig en er is geen onderliggend patroon dat kan worden geduid. Zo verdienen vrouwelijke werknemers zonder arbeidsbeperking gemiddeld minder per uur dan mannen, behalve werknemers afkomstig uit de EU11[1]. In bijna alle herkomstgroepen verdienen vrouwen met een arbeidsbeperking gemiddeld juist meer dan mannen. Tussen 2020 en 2024 zijn de loonverschillen tussen vrouwen en mannen zonder een arbeidsbeperking bij de meeste herkomstgroepen kleiner geworden. Tussen vrouwen en mannen met een arbeidsbeperking is de ontwikkeling van de loonverschillen meer divers.
- Het CBS geeft geen verklaring voor de verschillen. Ook doet het CBS geen aanbevelingen.
- In het onderzoek was het niet mogelijk om het gecorrigeerde loonverschil af te zetten tegen de verschillende achtergrondkenmerken en factoren, omdat de aantallen in veel gevallen niet groot genoeg waren.

Toezeggingen
In de Kamerbrief is ook opgenomen hoe u aan onderstaande toezeggingen invulling hebt gegeven.
- *5035 TZ202411-077*: De staatssecretaris gaat in gesprek met haar collega van SZW over de loonkloof en komt hierop in het eerste kwartaal van 2025 terug.
- *5123 TZ202506-087*: De staatssecretaris zal de motie over een onderzoek naar de (intersectionele) loonkloof meenemen in de uitwerking van de EU-richtlijn inzake loontransparantie. Dit wetsvoorstel ontvangt de Tweede Kamer de 2e helft van 2025 (via ministerie SZW).
- *5182 TZ202512-041*: De Tweede Kamer krijgt in het eerste kwartaal van 2026 een terugkoppeling van het gesprek dat de staatssecretaris zal voeren met de minister van SZW over gelden die het Rijk beschikbaar stelt ten behoeve van de lonen in bepaalde publieke sectoren.

[1] Herkomst EU11 (Bulgarije, Estland, Hongarije, Kroatië, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië)